

Janet Yellen – prvá žena na čele Fedu

Grafické informácie

Štúdium a začiatky vo svete ekonómie

Janet Yellen sa narodila v Brooklyne, v New Yorku v roku 1946. Bakalárske štúdium absolvovala v roku 1967 na univerzite v Browne, po tom sa rozhodla študovať na univerzite v Yale, kde skončila s titulom Ph.D. v roku 1971. Jej učiteľmi boli významní ekonómovia James Tobin a Joseph Stiglitz, ktorí ju nepochybne ovplyvnili svojimi ekonomickými myšlienkami a teóriami. Po skončení štúdia ostala na vysokej škole ako lektorka. Medzi rokmi 1971 – 1976 učila na Harvarde, následne pracovala dva roky vo Fede (v rade guvernérov). Pokračovala na London School of Economics, na univerzite v Haase a univerzite v Kalifornii. Šťastie sa na ňu usmialo práve vo Fede, kde stretla aj svojho budúceho manžela, Nobelovho ekonóma Georga Akerlofa. Spolu majú jedného dospelého syna.

Ekonomické pôsobenie pokračovalo v rokoch 2004 – 2010, kedy bola Yellen hlavou San Franciského Fedu. V apríli 2010 bola nominovaná na pozíciu viceprezidentky Fedu, odkiaľ sa v roku 2014 dostala na pozíciu šéfkky ako prvá žena. K jej zvoleniu pomohlo aj odstúpenie Larryho Summersa v októbri 2013, ktorý bol jej tvrdým „sokom“ v zápase o líderovskú stoličku. Summers je jastrab a jeho názory na jednotlivé problémy sa dosť odlišovali od samotnej Yellen.

Zaujímavé boli jej predikcie finančnej krízy. Yellen už v roku 2005 varovala pred rýchlo rastúcimi cenami domov, ktoré môžu spôsobiť ekonomickú škodu. Yellen takto varovala svet ako prvá z guvernérov Fedu. Roky 2006 – 2007 patrili taktiež jej, keď spolu s ďalšími dvoma guvernérmi poukázali na rastúce nebezpečenstvo zo strany hypotekárnych derivátov. A nakoniec, aj v roku 2008 po páde Lehman Brothers, patrila ku prvým oficiálnym predstaviteľom, ktorí prehlasovali, že USA vstúpili do recesie.

Yellen je považovaná za podporovateľku uvoľnenej menovej politiky ešte viac ako samotný Ben Bernanke. Práve jej holubičia povaha pomáhala v posledných mesiacoch trhom rásť. Tie od nej očakávajú (aj keď možno nepriamo a s malou dušičkou), že ponechá QE na nezmenenej úrovni, rovnako aj nulové sadzby dlhšie ako len do roku 2015. Ben Bernanke sa rozlúčil dvoma Tapermi a znížil nákupy dlhopisov z pôvodného objemu 85 mld. USD na 65 miliárd USD. Posledný Taper bol na januárovom zasadnutí FOMC a bude tak zaujímavé sledovať, či Yellen bude pokračovať v Bernankeho šľapajach, alebo ponechá QE na 65 miliárd USD. Ďalšie zasadnutie FOMC sa koná 18-19 marca, spolu s ekonomickými projekciami a tlačovkou, kde bude Yellen po prvý krát spovedaná ako hlava Fedu. Februárové a marcové makrodáta budú trhom pozorne sledované, pretože môžu napovedať ohľadom ďalších krokov americkej centrálnej banky.

Obrázok č. 1: Janet Yellen – Prisahám

Obrázok č. 2: Logo Federálneho rezervného systému

VYPRACOVAL

Ing. Peter Bukov
CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.
Ulica 29. Augusta 36,
811 09 Bratislava
tel: +421 2 2070 6880
e-mail: info@capitalmarkets.sk
www.capitalmarkets.sk

Uvedený zoznam akcií nesmie byť chápaný ako investičné odporúčanie, ale iba ako východisko pre ďalšie skúmanie prostredníctvom fundamentálnych metód oceňovania, ako i technickej analýzy vývoja ceny a objemov na burze.

Upozornenie! Všetky obchody s cennými papiermi môžu viesť ako k ziskom, tak i k stratám. Všetky informácie týkajúce sa pravidiel vypracúvania a šírenia investičných odporúčaní podľa §132e až § 132n zákona 566/2001 o cenných papieroch nájdete na www.capitalmarkets.sk/ID. Dohľad nad činnosťou spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. vykonáva Národná banka Slovenska. Zdroj informácií: Bloomberg.

Greenspan, Bernanke, Yellen a trhy po ich nástupe

Predchodcami Yellen boli Alan Greenspan a Ben Bernanke. Greenspan nastúpil do čela Fedu v auguste 1987 a slúžil tam takmer 20 rokov, až do roku 2006. Práve v roku 1987, od augusta do októbra, zažila burza veľký pád. Akcie spadli v priebehu troch mesiacov až o 33 percent. Greenspana tak na začiatku svojej kariéry rozhodne nečakalo pekné privítanie. Počas jeho dlhoročnej éry sa akcie ale spamätali a až do roku 2000 dlhodobo rástli. Od jeho nástupu si tak pripísali až úctyhodných 450 percent. Index SP500 sa v roku 1987 obchodoval na úrovni okolo 300, no v roku 2000 bol už na hladine 1550. Práve v roku 2000 Greenspan niekoľko krát zvýšil úrokové sadzby, aby tlmil inflačné tlaky a aj toto pravdepodobne mohlo za prasknutie dot-com bubliny. V roku 2001 po útokoch na dvojčky sadzby naopak prudko znížil a hlavná americká sadzba sa dostala na 1 percento v roku 2004. Index SP500 sa počas Greenspanovej éry dostal z 300 bodov na 1200 bodov koncom roka 2005. Na jar 2006 prevzal šéfovské kreslo Ben Bernanke. Ten sa musel taktiež popasovať s krízou a to dokonca najväčšou od tridsiatych rokov.

Po páde Lehman Brothers v 2008 bol Bernanke prinútený znížiť sadzby až na nulu a začať s kvantitatívnym uvoľňovaním. Akciám sa to páčilo a s QE pokračoval až do konca svojho obdobia v roku 2014. Ako som už písal, rozlúčil sa síce dvoma tapermi, ale objem 65 miliárd je stále veľmi veľký. Za jeho osem rokov vlády sa SP500 dostalo z úrovne 1200 až na nové historické maximá nad 1800. Začiatkom roka 2014 odovzdal štafetu Yellen.

Nástup Yellen bol poznačený prudkým výpredajom, hneď prvý februárový deň. Akciové indexy stratili okolo 2% za jeden deň a jednalo sa o najväčšie prepady za posledných niekoľko mesiacov. Trhy tak privítali prvú ženu vo Fede krvavou farbou na parketoch. Yellen bude „testovaná“ aj v roku 2014. Akcie predchádzajúci rok prudko rástli a je otázne, či sa býčí trend podarí udržať aj tento rok.

Politika Fedu by sa v nasledujúcom období veľmi meniť nemala, no guvernéri budú pozorne sledovať údaje z ekonomiky, výnosy na dlhopisoch a aj kurz dolára. Spolu s tým sa do pozornosti dostávajú aj fiškálne útesy a dlhové stropy, ktoré môžu ohroziť stabilitu ekonomiky v USA. Úlohou Yellen tak naďalej bude podporovať rast v Amerike, cez uvoľnenú menovú politiku a dodržiavať duálny mandát Fedu, teda infláciu pod 2 percentá a rastúcu zamestnanosť. Keďže inflácia v USA klesá, Fed má stále priestor pre udržiavanie menovej politiky na súčasných úrovniach. Aj v prípade ukončenia QE počas roka 2014 tu stále zostávajú nulové úrokové sadzby minimálne do roku 2015 a ani potom Fed sadzby dvíhať nemusí. Všetko bude závisieť od toho, ako sa FOMC dohodne, no Yellen určite na utesňovanie politiky tlačiť nebude..

Grafické informácie

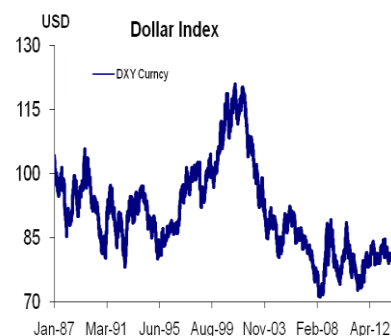
Graf č. 1: Vývoj sadzieb na 10 ročných dlhopisoch od roku 1994

Graf č. 2: Index SP500 od roku 1987 do roku 2005

Graf č.3: Vývoj dolárového indexu od roku 1987

Graf č. 4: Index SP500 od roku 2005 do roku 2014

